

**Sytuacja na kontach rolników
lepsza niż na polach.
Polska wieś dobrze sptaca swoje zobowiązania.**

Ogólnopolski Raport BIG InfoMonitor o zadłużeniu rolnictwa

Rolnictwo w pigułce

- W Polsce w roku 2018 było około 1,425 mln gospodarstw rolnych.¹ Jest to o 1,4 proc. więcej niż w poprzednim roku².
- W sumie gospodarstwa rolne użytkowały 14,7 mln ha użytków w dobrej kulturze rolnej, czyli o 0,3 proc. więcej niż w roku 2017. Blisko trzy czwarte z nich znajduje się pod zasiewami (10,8 mln ha), oznacza to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 0,7 proc.³
- Ponad połowę (53 proc.) gospodarstw stanowią te o powierzchni do 5 ha. Najmniej jest z kolei gospodarstw największych, o powierzchni powyżej 50 ha – tylko 2,4 proc. Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadających na jedno gospodarstwo w roku 2018 wyniosła 10,3 ha.⁴
- W I kwartale 2019 roku w rolnictwie pracowało 1,46 mln osób. W porównaniu do IV kwartału 2018 roku oznacza to spadek o 95 tys., czyli 6,1 proc.⁵
- Wkład rolnictwa w PKB wynosi około 2,2 proc. Rolnictwo w Polsce generuje blisko 43 mld zł wartości dodanej brutto (dane za 2017 r.)⁶
- Ponad połowa gospodarstw nastawiona jest głównie na produkcję roślinną (58 proc.). Co trzeci badany wskazał, że gospodarstwo zajmuje się produkcją roślinną i zwierzęcą (33 proc.), a co dziesiąty – że wyłącznie produkcją zwierzęcą (9 proc.)⁷.
- Jednym z największych problemów rolników w ostatnich latach była susza. Dane z początku sierpnia wskazują, że klęską dotkniętych zostało ponad 134 tys. gospodarstw rolnych, o łącznej powierzchni 1 805,5 tys. ha. Wstępne szacunki wskazują, że straty mogą wynieść blisko 2 mld zł.
- W ramach unijnych dopłat bezpośrednich rolnicy od roku 2004 r. otrzymali 28 mld euro, co czyni z nich największych beneficjentów dopłat z europejskich funduszy. Do tego dochodzą pozostałe polityki wspólnotowe (między innymi polityka spójności)⁸.
- Pod względem wysokości budżetu przewidzianego na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) w latach 2014-2020 Polska znalazła się na piątym miejscu wśród wszystkich unijnych krajów. I biorąc pod uwagę środki na rozwój obszarów wiejskich, nasz kraj otrzymał najwięcej pieniędzy, choć suma była mniejsza o 3 mld euro niż ta przyznana Polsce na lata 2007-2013⁹.
- Zgodnie z danymi z Rejestru Dłużników BIG Info-Monitor oraz BIK sektor rolny („Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową”, „Leśnictwo i pozyskiwanie drewna” oraz „Rybacktwo”) udział niesolidnych dłużników wynosi 4,2 proc. wobec 6,2 proc. w całej gospodarce. Kwota zaległości to ponad 480 mln zł. W sekcji „Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową” którą wydzielił z sektora rolnictwo na potrzeby raportu, statystyka ta jest jeszcze lepsza, bo udział niesolidnych dłużników wynosi 3,8 proc. Łączne zaległości dochodzą do 413,7 mln zł.
- Osobną kategorię stanowią Rolnicy Indywidualni, osoby fizyczne będące właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha. Z danych BIK wynika, że problemy z terminową spłatą kredytów mają niewielcy (1,7 proc.), ale i tak kwota zaległości przekracza 501 mln zł. Wraz z zaległościami firm rolnych daje to już ponad 915 mln zł przeterminowanych zobowiązań.

Żniwa 2019 pod znakiem suszy

Jeszcze w lipcu zgodnie z szacunkami GUS zbiory podstawowych zbóż i mieszanek zbożowych w roku 2019 miały wynieść 24,6 mln ton, czyli o około 8 proc. więcej niż w poprzednim roku. Lepsze miały okazać się także zbiory rzepaku (2,3 mln ton i 4 proc. więcej niż w roku poprzednim). Gorzej oceniono produkcję warzyw gruntowych – 3,8 mln ton, czyli prawie 9 proc. mniej niż w poprzednim roku. Jeszcze słabiej wygląda sytuacja owoców, zarówno z drzew, jak i krzewów. Ich zbiory szacowano na odpowiednio 3,4 mln ton i 0,5 mln ton – to o około 20 proc. mniej niż w ubiegłym roku.¹⁰

Żniwa właśnie dobiegają ku końcowi i zdaniem Krajowej Federacji Producentów Zbóż (KFPZ) szacunki GUS są zbyt optymistyczne. Prognoza KFPZ zakłada zbiory zbóż na poziomie 23 mln ton.¹¹ Powodem jest przede wszystkim niesprzyjająca pogoda, w tym susza, która przekłada się nie tylko na ilość, ale także jakość zbóż.

Zgodnie z danymi Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) oznaki suszy odnotowano w 15 na 16 województw. Klęska ominęła jedynie woj. warmińsko-mazurskie. Z kolei największe problemy z zasobnością w wodę miały woj. lubuskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, łódzkie, dolnośląskie, opolskie, śląskie, mazowieckie oraz lubelskie.¹² Na braku wody ucierpiały nie tylko zboża, ale wszystkie rodzaje upraw. Oznacza to, że i tak prognozowana mniejsza produkcja warzyw i owoców będzie dodatkowo osłabiona. Również pod względem jakości gleby, nie ma wyjątków. Susza dotknęła zarówno pola z lekką, przepuszczalną glebą jak i pozostałe typy gruntów.¹³

Obecnie liczone są straty. Dane z początku sierpnia wskazują, że klęską dotkniętych zostało ponad 134 tys. gospodarstw rolnych, o łącznej powierzchni 1 805,5 tys. ha, czyli ponad 12 proc. całej pow. użytków rolnych. Wstępne szacunki wskazują, że straty mogą wynieść około 1,88 mld zł.¹⁴ Nie są to jednak ostateczne liczby, liczenie skali zniszczeń wciąż trwa, w czym pomagają m.in. drony.¹⁵

Rząd zapowiedział już pomoc w postaci dofinansowania, uruchomione zostaną też środki unijne. Ekspertki wskazują jednak, że nie rozwiązuje to przyczyn problemu. Konieczna jest modernizacja systemu nawadniania pól. W ostatnich latach susze zdarzają się niemal co roku. Jak podaje Koalicja Klimatyczna, trwale zagrożonych suszą jest 35 proc. gruntów ornych. Co więcej, około 70 proc. powierzchni zielonych użytków znajduje się na obszarach, na których jest deficyt wody.¹⁶

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przewidziano około 400 mln zł na rozbudowę infrastruktury.¹⁷ Dodatkowo zapowiedziano, że do roku 2020 powstanie plan przeciwdziałania skutkom suszy. Jego celem jest zwiększenie retencji wody z 6,5 proc. do 15 proc. w ciągu najbliższych siedmiu lat.¹⁸

Ceny prądu

To co spędza również rolnikom sen z powiek, to rosnące ceny prądu.

W teorii, rolników obowiązuje taryfa C. Oznacza to, że jest to ta sama kategoria którą mają małe i średnie przedsiębiorstwa.¹⁹ Ceny w tej taryfie nie są regulowane przez URE, za to ustalone są na zasadach rynkowych. Jednocześnie duża grupa rolników rozlicza się w taryfie G, czyli na zasadach zwykłych gospodarstw domowych. Wszystko zależy od wielkości gospodarstwa.²⁰

Zgodnie z szacunkami Instytutu Energii Odnawialnej zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa rolne mieści się w przedziale 5 tys. – 22 tys. kWh. Zużycie energii na cele bytowe to od 1,4 tys. do 4,6 tys. kWh. Oznacza to, że produkcja rolna pochłania około 60 proc. – 90 proc. całego użycia energii. Do najbardziej energochłonnych należą produkcja sadownicza oraz uprawy zbożowe o powierzchni powyżej 150 ha.²¹ Przy tak dużym zużyciu każda zmiana cen jest wyraźnie odczuwalna.

Średnia cena za energię czynną (czyli tę, która jest faktycznie wykorzystywana) waha się dziś od 0,4 zł zł/kWh do 0,5 zł zł/kWh. Do tego należy doliczyć dodatkowe opłaty.²² Ostatnie podwyżki cen to dodatkowe kilka tysięcy złotych obciążenia w skali roku.²³ Rolnicy mogą wprawdzie skorzystać z mechanizmu chroniącego przed wzrostem cen prądu,²⁴ nie jest to jednak rozwiązanie dla wszystkich. Największe gospodarstwa rozliczające się w taryfie C ze względu na niejasności w przepisach mogą mieć problemy z zachowaniem cen z roku 2018.²⁵ Ustawa „prądowa” zamroziła ceny prądu dla odbiorców indywidualnych do końca 2019 r. Od początku 2020 r. wszyscy – także odbiorcy indywidualni, w tym także rolnicy muszą się liczyć z drastycznymi podwyżkami cen prądu.

Rolnicy mają możliwość skorzystania z programów wspierających rozwój OZE, które może być uzupełnieniem ich potrzeb energetycznych. Jednym z nich jest „Agroenergia”, w ramach którego można otrzymać dotacje oraz pożyczki na panele fotowoltaiczne, wiatraki, energetykę wodną czy budowę biogazowni.²⁶

Ceny produktów rolnych

Dane GUS dotyczące cen produktów rolnych wskazują, że ceny skupu podstawowych produktów rolnych spadły w lipcu 2019 r. w stosunku do miesiąca poprzedniego o 0,6 proc. W porównaniu z poprzednim miesiącem, z wyjątkiem ziemniaków oraz żywca wołowego i drobiowego, niższe były ceny skupu większości produktów rolnych. W skali roku ceny skupu większości produktów rolnych okazały się jednak wyższe, z wyjątkiem cen pszenicy, jęczmienia i żywca wołowego. Średni wzrost cen to 3,9 proc.²⁷

**Sławomir Grzelczak,
Prezes BIG InfoMonitor**

Mimo niesprzyjających warunków klimatycznych, występujących kolejny rok, rolnicy jako przedsiębiorcy radzą sobie całkiem dobrze i ich solidność płatnicza na tle innych branż jest imponująca. Z pewnością ma tu znaczenie fakt, że w dużym stopniu są oni wspomagani przez środki unijne i pomoc publiczną w razie klęsk żywiołowych

Wyniszczająca susza przekłada się na podaż żywności. Dodatkowo ceny rosną ze względu na pozostałe koszty, czyli m.in. rosnące ceny prądu odbijające się na kosztach produkcji i magazynowania. Nie bez znaczenia są także zmiany na rynku pracy. Brakuje pracowników i rosną koszty zatrudnienia.²⁸ Finalnie, według danych GUS, ceny żywności w lipcu 2019 wzrosły o 7,3 proc. w porównaniu z zeszłym rokiem.²⁹ Ekspert wskazuje, że ceny żywności rosną najszybciej od 8 lat.³⁰ Żywność w Polsce drożeje w większym stopniu niż w innych krajach UE.³¹

W założeniu stabilizację cen miałyby przynieść grupa spożywcza, czyli projekt rządu na stworzenie Narodowego Holdingu Spożywczego. W skład holdingu ma wejść 70 państwowych spółek z branży rolnej i spożywczej. Na razie jednak projekt nie przeszedł do fazy realizacji.³²

Przeterminowane płatności

W Polsce w bazach KRS i CEIDG znajduje się ponad 38 tys. firm rolniczych – PKD Sekcja A01 (bierzemy pod uwagę firmy i znajdujące się w KRS oraz CEIDG – działające, zawieszono oraz zamknięte). Cały sektor, oprócz rolnictwa, obejmuje także leśnictwo, łowiectwo oraz rybactwo i łącznie jest to ponad 63 tys. firm, jednak na potrzeby tego raportu analizowane są jedynie przedsiębiorstwa zajmujące się działalnością rolniczą oraz Rolnicy Indywidualni (RI).

Jak wynika z danych Biura Informacji Kredytowej oraz BIG InfoMonitor 3,8 proc., czyli 1 443 z nich ma problem z terminowym spłaceniem swoich zobowiązań, czyli rat kredytów i wszelkiego rodzaju faktur (dane za pierwsze półrocze 2019 r.). Na tle całej gospodarki nie jest to zły wynik. Średni udział firm opóźniających płatności w całej gospodarce wyniósł na koniec II kw. 2019 6,2 proc. Oznacza to, że sektor rolny jest zdecydowanie bardziej solidny płatniczo. Choć oczywiście wiele zależy od specjalizacji. Wśród przedsiębiorstw specjalizujących się w uprawie warzyw nie płaci dostawcom i bankom co dziesiąty przedsiębiorca, wśród nielicznych wprowadzanie hodowców owiec i kóz problem ten dotyczy nawet co piątej firmy.

Jeszcze korzystniej przedstawia się sytuacja osób, które są właścicielami firm rolnych. W tej grupie tylko 1,4 proc. osób jest obciążona niespłacanymi na czas ratami kredytowymi. Kwota, którą mają do uregulowania to 66,2 mln zł.

Jak wysokie jest przeterminowane zadłużenie powyżej 30 dni i o wartości powyżej 500 zł w przypadku firm rolnych? Według danych Rejestru Dłużników BIG InfoMonitor i BIK jest to 413,7 mln zł, z czego ponad połowę stanowią niespłacone raty kredytów. Jedna trzecia tej sumy (133,8 mln zł) to zaległości firm usługowych wspomagających produkcję rolną. Ponad 53 mln zł winne są bankom innym podmiotom finansowym oraz kontrahentom firmy rolnicze specjalizujące się w uprawie warzyw, 46 mln zł – hodowcy kur, 45,3 mln zł rolnicy zajmujący się zarówno uprawami, jak i hodowlą a 43 mln zł przedsiębiorcy specjalizujący się w uprawie zbóż, roślin strączkowych i oleistych. Niewiele niższa kwota zaległości ponad 38 mln zł – obciąża hodowców świń.

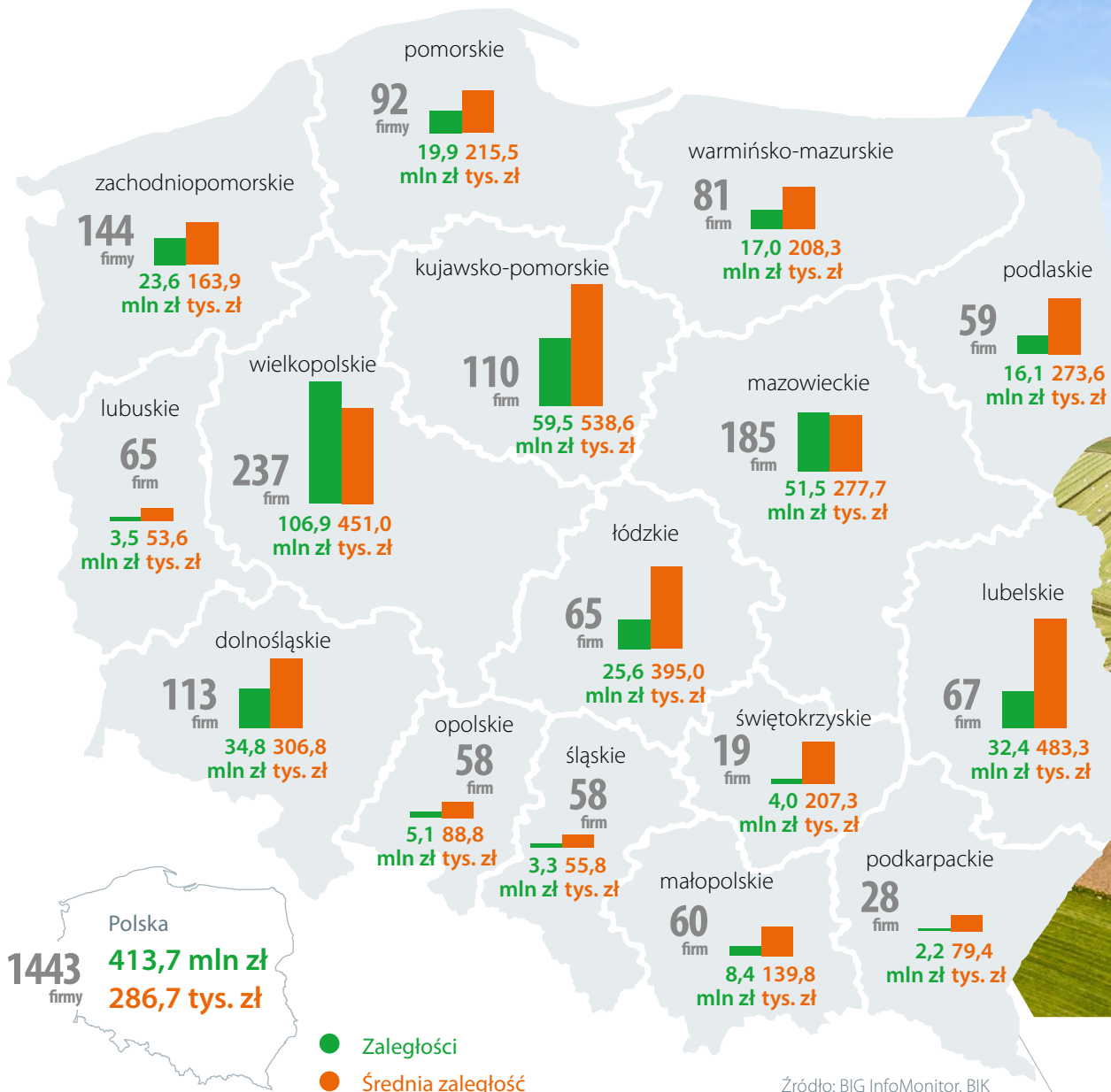
Zaległości firm rolnych według specjalizacji

0161Z Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	133 763 015 zł	
0113Z Uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych	53 977 326 zł	
0147Z Chów i hodowla drobiu	45 911 441 zł	
0150Z Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt	45 305 287 zł	
0111Z Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu	43 786 181 zł	
0146Z Chów i hodowla świń	38 222 560 zł	
0130Z Rozmnażanie roślin	11 274 211 zł	
0162Z Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich	10 370 987 zł	
0129Z Uprawa pozostałych roślin wieloletnich	9 699 162 zł	
0119Z Pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie	6 356 378 zł	
0149Z Chów i hodowla pozostałych zwierząt	5 704 683 zł	
0143Z Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych	3 766 097 zł	
0163Z Działalność usługowa następująca po zbiorach	2 036 472 zł	
0164Z Obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin	1 387 441 zł	
0141Z Chów i hodowla bydła mlecznego	900 678 zł	
0142Z Chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów	578 588 zł	
0124Z Uprawa drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych	72 371 zł	
0121Z Uprawa winogron	23 901 zł	
0145Z Chów i hodowla owiec i kóz	9 811 zł	
0125Z Uprawa pozostałych drzew i krzewów owocowych oraz orzechów	8 056 zł	
0128Z Uprawa roślin przyprawowych i aromatycznych oraz roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych	2 381 zł	
0126Z Uprawa drzew oleistych	1 169 zł	
0112Z Uprawa ryżu	0 zł	
0114Z Uprawa trzciny cukrowej	0 zł	
0115Z Uprawa tytoniu	0 zł	
0116Z Uprawa roślin włóknistych	0 zł	
0122Z Uprawa drzew i krzewów owocowych tropikalnych i podzwrotnikowych	0 zł	
0123Z Uprawa drzew i krzewów owocowych cytrusowych	0 zł	
0127Z Uprawa roślin wykorzystywanych do produkcji napojów	0 zł	
0144Z Chów i hodowla wielbłądów i zwierząt wielbłądowatych	0 zł	

Najwięcej przeterminowanych zobowiązań rolnych mają firmy z Wielkopolski

W podziale na województwa największe przeterminowane zadłużenie widoczne w bazach BIG InfoMonitor oraz BIK mają firmy rolne z Wielkopolski. Tam jest też najwięcej niesolidnych dłużników, bo 237. Łączna kwota zaległości to w ich przypadku blisko 107 mln zł, czyli niemal dwa razy więcej niż w drugim w kolejności woj. kujawsko-pomorskim (59,5 mln zł), choć firm sprawiających kłopoty bankom i kontrahentom jest tu 110. Zdecydowanie więcej,

Zaległości firm rolnych z poszczególnych województw

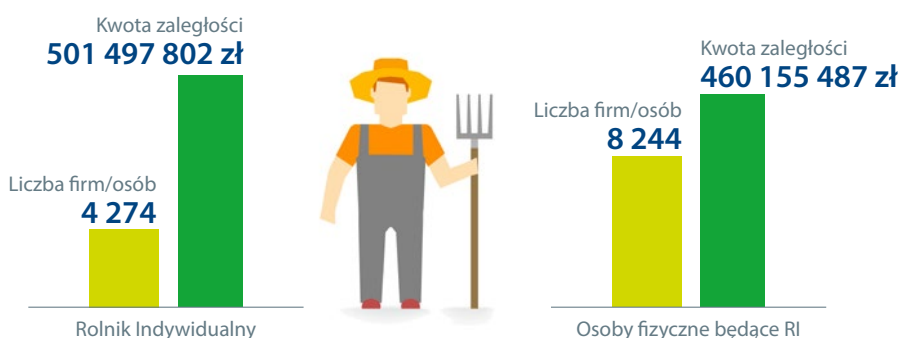
bo 185 niesolidnych dłużników – firm rolnych ma Mazowsze. Trzecie województwo w kraju pod względem kwoty zaległości ma w sumie 51,5 mln zł przeterminowanych zobowiązań. Wielkość zaległych zobowiązań w poszczególnych województwach pokrywa się z danymi GUS na temat znaczenia rolnictwa w danym regionie.

Mazowsze i Wielkopolska to regiony, gdzie jest najwięcej gruntów rolnych, odpowiednio 1,9 mln ha i 1,77 mln ha. Kujawsko-pomorskie również posiada rozwinięte rolnictwo – znajduje się tam 1 mln ha użytków rolnych.³³ Negatywnie wyróżniają się jeszcze woj. zachodniopomorskie, gdzie jest 144 firm niesolidnych dłużników i dolnośląskie gdzie przeterminowane zobowiązania dochodzą do 34,8 mln zł. Na drugim krańcu są rolnicy z woj. podkarpackiego, gdzie zobowiązania nie przekraczają 2,25 mln zł. Dane GUS wskazują, że jest to jednocześnie województwo z najmniejszą liczbą użytków rolnych – 0,56 mln ha.³⁴ **Średnia zaległość firmy rolnej to 286 679 zł. Całkiem spora kwota biorąc pod uwagę, że średnia zaległość liczona dla wszystkich firm z przeterminowanymi płatnościami wynosi 98 180 zł.**

Sprawdziliśmy również jak właściciele firm rolnych radzą sobie w finansach jako konsumenci, gdy biorą kredyty nie z myślą o gospodarstwie rolnym, lecz na potrzeby domowe jako osoba fizyczna. W sytuacji, gdy firm rolnych z różnego rodzaju zaległościami kredytowymi i pozakredytowymi jest 1443, to posiadaczy firm rolnych, którzy mają problemy ze spłatą kredytów zaciągniętych jako konsumenci (przeterminowane o 30 dni zobowiązania na co najmniej 500 zł) **baza BIK pokazuje 532, czyli 37 proc. liczby dłużników firm. W przypadku ogółu przedsiębiorstw, relacje niesolidnych dłużników firm do dłużników, którzy są właścicielami tych firm wynoszą 4 do 1, co może oznaczać, że rolnicy przedsiębiorcy częściej ratują się kredytami konsumpcyjnymi.** Zaległości właścicieli firm rolnych jako konsumentów są jednak stosunkowo niewysokie, bo wynoszą 66,15 mln zł wobec 413,8 mln zł zaległości firm (w tym ponad 375 mln zł to kredyty). Jest to m.in. wynikiem niższej przeciętnej kwoty przeterminowanych kredytów zaciągniętych na prywatne potrzeby właścicieli firm rolnych. Średnio bowiem na konsumenta będącego właścicielem firmy rolnej wypada 13 299 zł zaległości, podczas gdy przeterminowane kredyty wszystkich konsumentów powiązanych z firmami mają do oddania 37 899 zł. Normą jest, że część osób zadłuża się jako osoba prywatna, ale przeznacza pieniądze na działalność gospodarczą. Do takiego łączenia finansów firmowych i prywatnych przyznaje się ok. 60 proc. przedsiębiorców. Niewykluczone, że w przypadku rolników odsetek ten może być wyższy.

Sytuacja firm rolnych nie przedstawia całości obrazu tego jak regulowane są rolnicze zobowiązania, bowiem gros osób zajmuje się rolnictwem nie rejestrując działalności gospodarczej i funkcjonuje jako tzw. Rolnik Indywidualny (RI), czyli osoba fizyczną będącą właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha. Jak wygląda solidność płatnicza Rolników Indywidualnych?

Solidność płatnicza Rolników Indywidualnych

TOP 10 zaległości – rolnicy indywidualni

Województwo	Kwota zaległości	Liczba zaległości
wielkopolskie <i>Chów i hodowla świń</i>	37 518 071 zł	6
wielkopolskie <i>Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu</i>	23 902 781 zł	7
kujawsko-pomorskie <i>Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)</i>	19 522 554 zł	2
mazowieckie <i>Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną</i>	19 474 015 zł	7
lubelskie <i>Uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych</i>	14 774 251 zł	9
pomorskie <i>Chów i hodowla drobiu</i>	13 402 415 zł	2
łódzkie <i>Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną</i>	13 183 973 zł	3
wielkopolskie <i>Chów i hodowla drobiu</i>	10 967 823 zł	3
kujawsko-pomorskie <i>Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną</i>	10 123 503 zł	8
dolnośląskie <i>Rozmnażanie roślin</i>	9 857 071 zł	1

Z danych BIK wynika, że całkiem dobrze. Odsetek RI z zaległościami jest ponad dwukrotnie niższy niż firm rolnych i prawie czterokrotnie niższy niż firm z problemami płatniczymi w całej gospodarce (6,2 proc.), choć na statystyki wpływa fakt, że nie ma tu danych o zaległościach pozakredytowych RI czyli m.in. o niezapłaconych różnego rodzaju bieżących rachunkach, czy ubezpieczeniach. Z blisko 258 tys. osób, które banki postrzegają jako RI przeterminowane kredyty o min. 30 dni i na co najmniej 500 zł, ma 4 274 osób, czyli 1,7 proc. z ogółu osób postrzeganych przez banki jako RI. Kwota, która ich obciąża przekracza sumę zaległości firm rolnych i wynosi 501,5 mln zł. Przeciętnie jeden RI nie spłaca w terminie całkiem sporej kwoty, bo 117 337 zł, ale i tak jest to znacznie niższa suma niż kredytowe zaległości firm rolnych, które średnio wynoszą 682 122 zł. Należy tu też zwrócić uwagę na kłopoty konsumentów, którzy są RI. Zaległości związane z obsługą kredytów ma 8 244 osób fizycznych, które są jednocześnie RI. Nie zapłacili oni na czas ponad 460,1 mln zł, średnio na osobę 55 817 zł.

Wśród rekordzistów firm rolnych największe zaległości ma gospodarstwo zajmujące się hodowlą świń z Wielkopolski, nie oddało lub nie zapłaciło w terminie ponad 37,5 mln zł. Kolejna firma z problemami również pochodzi z Wielkopolski, zajmuje się uprawą zbóż i ma 7 wpisów o wartości 23,9 mln zł. Z tego regionu wywodzi się także 8. rekordzista, firma hodowli drobiu, z kwotą zaległości blisko 11 mln zł. Firmy te walnie przyczyniają się do rekordu całego województwa w przeterminowanym zadłużeniu firm rolnych. Do top 10 weszły też dwie firmy z woj. kujawsko-pomorskiego – jedna zajmuje się uprawą i hodowlą, a druga usługami wspomagającymi produkcję roślinną. Ich łączne zaległości to ponad 29 mln zł.

Dziesięciu największych niesolidnych dłużników wśród firm rolnych odpowiada za 42 proc. wszystkich zaległości. Tak znaczący udział rekordzistów wśród dłużników w całej branży jest rzadko spotykany gdzie indziej.

Największe zaległości – firmy rolne

Województwo	Kwota zaległości	Liczba zaległości
wielkopolskie <i>Chów i hodowla świń</i>	37 518 071 zł	6
kujawsko-pomorskie <i>Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt</i>	19 522 554 zł	2
mazowieckie <i>Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną</i>	19 474 015 zł	7
lubelskie <i>Uprawa warzyw</i>	14 774 251 zł	9
pomorskie <i>Chów i hodowla drobiu</i>	13 402 415 zł	2
łódzkie <i>Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną</i>	13 183 973 zł	3
dolnośląskie <i>Rozmnażanie roślin</i>	9 857 071 zł	1
warmińsko-mazurskie <i>Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną</i>	5 808 857 zł	4
podlaskie <i>Uprawa pozostałych roślin wieloletnich</i>	4 639 274 zł	2
zachodniopomorskie <i>Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych</i>	3 599 520 zł	1
świętokrzyskie <i>Chów i hodowla pozostałych zwierząt</i>	2 220 702 zł	2
opolskie <i>Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich</i>	1 824 634 zł	3
małopolskie <i>Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich</i>	1 358 568 zł	3
podkarpackie <i>Uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych</i>	1 285 161 zł	2
lubuskie <i>Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną</i>	1 205 464 zł	4
śląskie <i>Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu</i>	850 489 zł	1

**Sławomir Grzelczak,
Prezes BIG InfoMonitor**

Należy jednak pamiętać, że nie wszystkie firmy rolne to solidni kontrahenci. Dzięki takim bazom jak Rejestr Dłużników Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor oraz Biuro Informacji Kredytowej można prześwietlić partnera biznesowego i sprawdzić jego wiarygodność płatniczą. BIG InfoMonitor może też udostępnić raport na temat solidności obsługi zadłużenia kredytowego, jeśli zgodzi się na to sprawdzany podmiot. Nie ma wątpliwości, że część problemów z płatnościami firm rolnych i Rolników Indywidualnych wynika z faktu, że oni też nie otrzymują płatności na czas i nie są w stanie uregulować swoich zobowiązań. W rozliczeniach ze skupami owoców i warzyw w zeszłym sezonie nie należały do rzadkości terminy płatności przekraczające trzy a nawet pięć miesięcy.

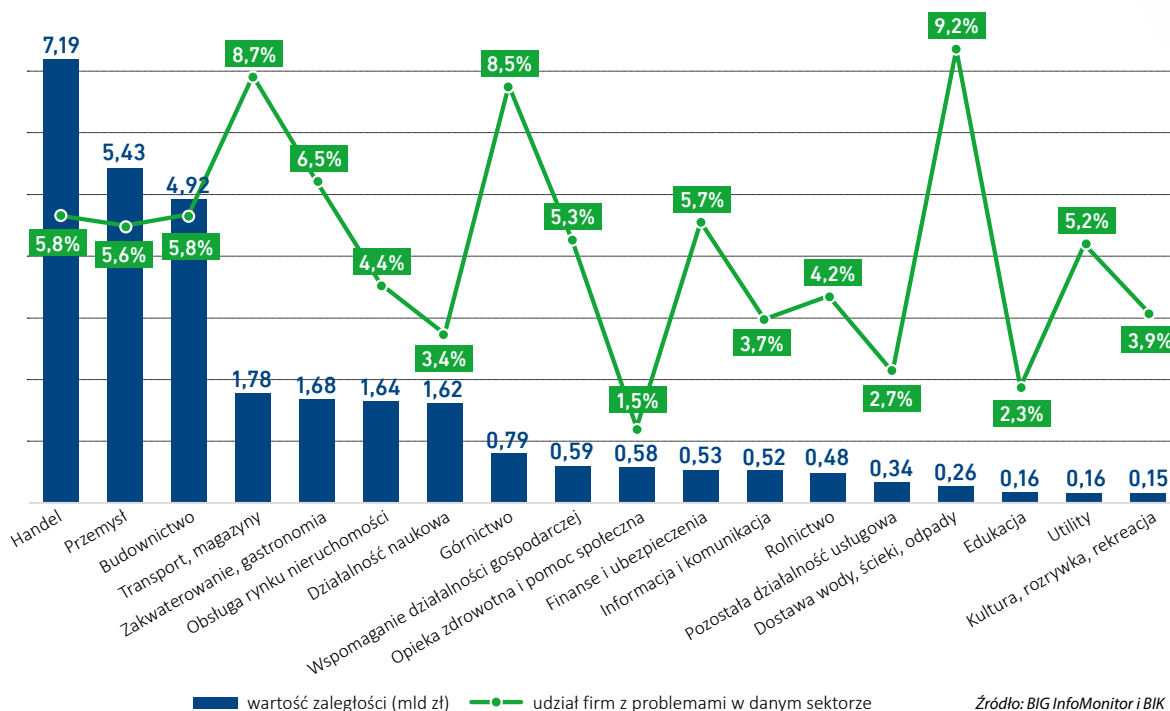
Podsumowanie

Rok 2019 to po raz kolejny trudny okres dla rolnictwa. Rynek został dotknięty klęską suszy, zmaga się z rosnącymi kosztami pracy i prądu. Mimo tych trudności finanse firm rolnych wypadają korzystnie na tle gospodarki.

Udział firm z zaległościami w kategorii „Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową” na którym koncentruje się raport wynosi 3,8 proc., czyli o 2,4 p. p. mniej niż wynosi odsetek niesolidnych firm w polskiej gospodarce. W całym sektorze rolnym wraz z leśnictwem i rybołówstwem jest to 4,2 proc. W sumie niższy udział niesolidnych firm niepłacących na czas bankom i kontrahentom, ma sześć innych sektorów. Patrząc na strategiczne znaczenie rolnictwa dla gospodarki, szeroką sieć powiązań tych firm jest to dobry wynik.

Sektory z największymi zaległościami wobec banków i kontrahentów – II kw. 2019 r.

W ciągu ośmiu miesięcy tego roku zainteresowani pobrali z BIG InfoMonitor ponad 1,8 mln raportów o firmach. Od stycznia do sierpnia chcieli sprawdzić ponad 900 tys. firm, czyli ok. 40 proc. aktywnych przedsiębiorstw. Jeśli już powstają zaległości, to za pośrednictwem systemu BIG.pl klienci mają możliwość nielimitowanego dopisywania informacji o długach kontrahentów, a także do korzystania ze wsparcia przy windykacji zadłużenia. Dane pokazują, że sama wysyłka wezwań do zapłaty poprzez system BIG.pl zwiększa skuteczność windykacji aż o 67 proc. Jeśli ani wezwanie do zapłaty i wpis nie pomagają, klienci BIG InfoMonitor mogą skorzystać ze specjalnej oferty firm windykacyjnych.

- 1 <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2018-roku,8,14.html>
- 2 <https://www.farmer.pl/finanse/podatki-rachunkowosc/w-polsce-rosnie-liczba-gospodarstw,85385.html>
- 3 <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/rolnictwo-w-2018-roku,3,15.html>
- 4 <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/rolnictwo-w-2018-roku,3,15.html>
- 5 <https://rynekpracy.org/statystyki/pracujacy-w-rolnictwie-przemysle-i-uslugach/>
- 6 <https://piu.org.pl/wp-content/uploads/2018/12/Raport-klimatyczny.pdf>
- 7 Polska wieś i rolnictwo 2018, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- 8 Polska wieś i rolnictwo 2018, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- 9 <https://www.polskieradio24.pl/42/3166/Artykul/2291419,Fundusze-unijne-dla-wsi-rzadz-zapowiada-walke-o-wieksze-srodki-na-rolnictwo>
- 10 <https://www.farmer.pl/produkcja-roslinna/zboza/gus-wyzsze-zbiory-zboz-i-rzepaku-niz-w-roku-ubieglym,87596.html>
- 11 <https://www.farmer.pl/produkcja-roslinna/zboza/prognozy-zbioru-zboz-a-rzeczywistosc,87772.html>
- 12 http://www.iung.pulawy.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2368:msr9
- 13 <https://www.farmer.pl/produkcja-roslinna/susza-sie-poglebia-zdjecia,87388.html>
- 14 <https://www.farmer.pl/finanse/kredyty-ubezpieczenia/cir-ponad-1-mld-87-mln-zl-strat-spowodowanych-susza,87853.html>
- 15 <https://www.farmer.pl/produkcja-roslinna/zdjecia-z-dronow-pomoga-oszacowac-straty,87742.html>
- 16 <https://witrynawiejska.org.pl/component/k2/item/51161-rolnictwo-w-obliczu-suszy-a-bezpieczenstwo-zywnosciowe-raport-koalycji-klimatycznej>
- 17 <https://www.farmer.pl/finanse/mrirw-suszy-latwiej-zapobiegac-niz-likwidowac-jej-skutki,87782.html>
- 18 <https://www.farmer.pl/prawo/przepisy-i-regulacje/do-konca-2020-r-ma-byc-gotowy-plan-przeciwdzialania-skutkom-suszy-koszt-14-mld-zl,87681.html>
- 19 <https://enerad.pl/rynek-energii/prad-dla-domu/faq/jestem-rolnikiem-w-jakiej-taryfie-powinienem-kupowac-prad/>
- 20 <https://wysokienapiecie.pl/21531-tanszy-prad-nie-dla-wszystkich-czesc-rolnikow-odejdz-z-kwitkiem/>
- 21 <http://ozerise.pl/pl/o-projekcie/wyniki-projektu/157-wyniki-badan>
- 22 <https://enerad.pl/rynek-energii/dodatkowo/ceny-pradu-cena-kwh/>
- 23 <https://wysokienapiecie.pl/21531-tanszy-prad-nie-dla-wszystkich-czesc-rolnikow-odejdz-z-kwitkiem/>
- 24 <https://www.farmer.pl/prawo/przepisy-i-regulacje/do-13-sierpnia-oswiadczenia-chroniace-przed-wzrostem-cen-pradu,87829.html>
- 25 <https://wysokienapiecie.pl/21531-tanszy-prad-nie-dla-wszystkich-czesc-rolnikow-odejdz-z-kwitkiem/>
- 26 <https://www.farmer.pl/energia/oze/kowalczyk-do-800-tys-zl-dla-rolnikow-inwestujacych-w-oze,87614.html>
- 27 GUS, Ceny produktów rolnych w lipcu 2019 r.
- 28 <https://www.wprost.pl/rolnictwo/10239795/ceny-zywnosci-ciagle-rosna-a-powinny-spadac-moze-byc-jeszcze-drozej.html>
- 29 <https://www.money.pl/gospodarka/susza-w-polsce-uderza-w-rolnictwo-odbija-sie-to-na-naszyc-portfelach-6414080371849345a.html>
- 30 <https://www.rp.pl/Rolnictwo/308139958-RZECZOBIZNESIE-Mariusz-Dziwulski-Zywnosc-drozeje-najszybciej-od-8-lat.html>
- 31 <https://www.money.pl/gospodarka/wydatki-rosna-warzywa-mocno-daja-po-kieszeni-drozsze-tez-uslugi-641586667728897a.html>
- 32 <http://wyborcza.pl/7,155287,24974201,w-lipcu-powstac-ma-zapowiadana-od-lat-grupa-spozywca.html>
- 33 GUS, Rocznik Statystyczny Rolnictwa 2018
- 34 GUS, Rocznik Statystyczny Rolnictwa 2018

